

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

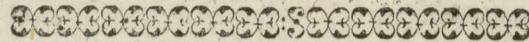
Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

IN PARTEM QUARTAM TABULARUM
RUDOLPHI PRÆCEPTA.

CAPUT XXXIV.

DE OBLIQUITATIS ECLI-
PTICÆ VARIATIONE.

Vt dictum
Cap. XII.
Præc. fol. 27.

*Causa di-
nn.*

Tabb. f. 103.
104.

*Quas vides
Tabb. f. 103.
in calce.*

*Vide Epit.
Astr. fol. 337
917.*

*Ecliptica
media.*

Um res dubia sit; An omnino mutetur obliquitas Eclipticæ successu saeculorum; & si mutatur, quo igitur id fiat modo, qua quantitate: sciat igitur Astronomus, ad calculum motus Planitarum accessurus: nullam illi objectuin iri remoram, nullum impedimentum, si maximè totum hunc locum prætereat intactum; usus obliquitate Eclipticæ tanta, quantum hodierno tempore dimensi sunt artifices præstantissimi, $23^{\circ} 31' 30''$, vel per nostram minutam Solis Parallaxin $23^{\circ} 30' 30''$: quasi haec quantitas sit perpetua. Hæc causa est, cur locum hunc in finem totius operis rejecerim, qui in Copernico & Prutenicis occupat ipsum vestibulum, tanquam præcipuum totius operis Emblemæ & gloriatio.

Si cui tamen lubet etiam hunc tentare calculum: sciat igitur, quinq; ejus formas in his tabulis proponi, quarum prima sequitur fidem Observationum Eratosthenis, quem secutus est Hipparchus, confirmavit observando Ptolemæus, ut ipse quidem affirmat. In ea conformanda minimum aliquid indulsum à me fuit, electioni Epochæ Creationis. Secunda forma è contrario assumpit omnia ex speculationibus à priori, quibus tamen lucem prætulerunt eminens, observationes Eratosthenis & Ptolemæi. Tertia, quarta & quinta sunt mixtae; quæ cùm omnes partes speculationis, secundum dictas observationes, tueri non possent, retentis igitur aliquibus partibus, quæ maiorem in speculando verisimilitudinem habere videbantur, cæteras partes ex veterum observationibus, cum archetypicâ speculatione coniunctis, necessitate demonstracionem elicunt.

Circa has igitur quinq; formas, diligenter est attendendum computatori, quāmnam initio sibi proposuerit sequendam: ejus enim tramite pergere debet ad finem usque calculi.

In omnibus quinq; formis comune hoc est, quod supponitur circa polum via Regiae, seu Eclipticæ mediae, circellus aliquis, in quo polus Eclipticæ temporaria circumeat æqualiter contrasignorum ordinem: vel saltem in ejus circelli diametro, quæ coluri solstitiorum particula est, libretur rursus prorsumq;. Dividitur autem circellus iste, more reliquorum, in gradus 360, &c. Principium numerationis sit à puncto, quod est ab Äquatoris polo remotissimum; & progreditur numeratio in antecedentia signorum. Et in hoc sic diviso circello, numeratur Argumentum Obliquitatis, in omnibus quinq; formis.

*Invento Argumento Obliquitatis, pro-
Ex Tab. fol.
prio cuiusque formæ ex quinque, suppu-
104.
tare veram Eclipticæ obliquitatem,
Per præc. 76.
commune.
secundum illam formam.*

ET si Tabulæ exhibent jam computatas, in forma prima tritiori, obliquitates ipsas: quia tamen formæ quinque sunt, generaliter, secundum omnes, supputare docebo quod præpositur, non excerpere. Supervacuum enim existimo, Tabulas integras Prostaphæreion Obliquitatis condere quintuplices; cùm res ipsa sit incerta, ut dictum; eóq; vel nullus Tabulatum talium usus, vel rariissimus. Denique negocium hoc sic est comparatum: ut calculator attenus, præceptum hoc observas, æquè facile computare quæsitum possit sine Tabula; ac ex Tabula jam constructa, per partem proportionalem deponere.

Igitur exscribe Obliquitatem medium, cu-
jusque formæ, quam hac elegisti vice, propriam; PTUM 186.
una cum Semidiametro Circelli. Invenies au-
tem ista in Tabula Obliquitatis Eclipticæ, con-
signata sub calce formæ unius cuiusque.

Tunc Argumenti Obliquitatis Antilogarithmum, adde Logarithmo Circelli competen-
tis: qui componitur, ut Logarithmus, in Canone quæsitus, exhibit Prostaphæresin Obliqui-
tatis, quam obliquitatî mediæ in primo & ultimo
quadrante Argumenti adde, in secundo & ter-
tio, subtrahere.

Hæc obliquitas, utroque casu constituta, siquidem in prima forma versaris, propter ejus circelli parvitetem, citra exceptionem perfecta & absoluta est; at in quatûr formis reliquis, tunc solum est perfecta, si polus Eclipticæ libra-
tur in circelli diametro. Si vero circumire po-
lus iste ponitur in circelli circumferentia; tunc ob ejus in quatûr posterioribus formis magnitudinem, opus erit aliqua correctiuncula, quæ sic perficitur.

Argumenti obliquitatis Logarithmum ad-
de ad Logarithmum Circelli, qui proprius est
cuiusque formæ, Summam & serva, ad usus
sequentis præcepti, & jam quære in Tabella
Correctionis Obliquitatis, sub titulo Aggrega-
ti; & positam in linea correctiunculam, adde ad in calce.
obliquitatem, prius utroque casu inventam; ita
erit absoluta, & secundum quamque formam
perfecta obliquitas.

EXEMPLUM.

*Ad annum Christi 883, sit invenienda obli-
quitas, secundum formam quartam. Epochæ anni
Chr. 800, proximè minor, dat Argumentum Sig.
5. $3^{\circ} 28' 0''$, residui 83, seu prox. numerus in
Tab. An. 84, dat $2^{\circ} 41' 25''$. Summa fit Argu-
mentum obliquitatis Sig. $5.6^{\circ} 9' 25''$, seu gr. 156.9:
cujus*